

ראוי לה אין שאין ראוי לה לא –

What is fitting for her, yes; what is not fitting for her, no

Overview

The term מועד is generally understood to mean that one pays a נזק שלם (as opposed to תם or אינו מועד when you pay a ח"נ). The גמרא argues that the משנה cannot follow the view of ר"ט. The משנה states לה הראוי לה מועדת (בהצטרף הניזק); the inference is that if it ate לה ראוי לה it is מועדת and pays נ"ש (בהצטרף הניזק); however if it ate something לה ראוי לה it only pays a [בהצטרף הניזק] ח"נ (for it is משונה and is considered קרן). This is in conflict with ר"ט who maintains that בהצטרף הניזק (even) קרן pays נ"ש. Our תוספות challenges this presumption that מועד and אינו מועד are referencing (only) נ"ש וח"נ. They may be referencing מועד ומגופו, and therefore the משנה can be according to ר"ט.

anticipates a question:

אין להקשות דלמא הא דקאמר מועדת היינו לשלם מן העלייה –

One cannot ask; perhaps that which the משנה states that a שן is מועדת to eat לה ראוי לה, **this refers** to the obligation to pay from his assets (but not merely that she is a מועדת to pay a נזק שלם) –

ושאין ראוי לה אף על פי שמשלם נזק שלם כרבי טרפון –

And if the בהמה ate something **which is** ראוי לה, then the ruling is that **even though** the owner pays נ"ש as ר"ט rules, nevertheless the animal –

אינו מועד לשלם מן העלייה כדאמרין בפרק ב' (דף יח,ב) –

Is not considered a מועד concerning his obligation to pay מן העלייה as the גמרא states in the second פרק (but rather it pays מגופו [נ"ש]). The anticipated question is that perhaps the משנה is according to ר"ט. The inference that if it ate something that is not ראוי לה she is not a מועד, is applicable (not to נ"ש and ח"נ but rather) to מן העלייה (by ראוי לה) or מגופו (by אין ראוי לה). However it always pays נ"ש כר"ט.

seeks to support the contention of the 'אין להקשות' that מועד or אינו מועד can be referring only to מן העלייה and מגופו as opposed to נ"ש וח"נ:

ולשון מועד שייך על זה כדאמרין¹ הידוס אינו מועד ויש אומרים מועד –

And the expression 'מועד' is applicable to this alone (that it pays מן העלייה) as the גמרא states citing a ברייתא; **'jumping (by hen) is not a מועד, and others say it is a מועד'**; the גמרא then explains that the hen damaged through צרורות² – **ובהא קמיפלגי דמר סבר מגופו ומר סבר מן העלייה** –

And the two opinions in the ברייתא argue; the one who claims מועד maintains that the payment is only מגופו **and the one who claims מועד**, maintains that the payment is מן העלייה. It is evident from that גמרא that the terms

¹ לקמן יח,א.

² The hen by its jumping kicked pebbles which damaged. צרורות pays ח"נ. The גמרא there was debating whether the ח"נ צרורות is מגופו or מן העלייה.

can be referring only to מועד ואינו מועד and not to נ"ש וח"נ³. Perhaps the same is with our משנה, and therefore it can be according to ר"ט.

replies that we cannot say that the inference, that by אין ראוי לה it is not a מועד, is only in regard to מגופו:

דעל כרחק שאין ראוי לה לא משלם כי אם חצי נזק –

For you must agree that by אין ראוי לה he pays only a ח"נ (and not a מגופו) (נ"ש מגופו) - as the 'אין להקשות' would have it) -

דלקמן בפרק ב' (דף יט, ב) בהדיא קתני גבי השן מועדת –

For later in the second פרק the משנה explicitly states concerning השן מועדת, that, however if the animal -

אכלה כסות או כלים משלמת חצי נזק:

ate garments or utensils (which is (אין ראוי לה) **it pays a ח"נ** (not a מגופו). According to ר"ט however it would be a [מגופו] נ"ש (if it was הניזק). This proves that the משנה is not according to ר"ט.

Summary

The inference of שאין ראוי לה is that if it ate לאכול את הראוי לה, it pays a ח"נ as it is clearly stated in the משנה in פ"ב.

Thinking it over

1. argues that our משנה cannot follow ר"ט since the משנה in פ"ב states that by אין ראוי לה it pays a ח"נ. Perhaps the two משניות are in disagreement; our משנה is according to ר"ט and the משנה in פ"ב is according to the רבנן?!⁴

2. asks that we should assume that מועד ואינו מועד is referring to מן העלייה and מגופו. Why did not תוספות ask the same question concerning the גמרא previously⁵, where the גמרא inferred that it pays a הניזק? Let us also ask there that perhaps the בהמה is not מועדת to pay העלייה; only מגופו?!⁶

³ It should be noted that from that גמרא we (only) derive that a ח"נ מן העלייה can be referred to as מועד (by (אורחיה, which is צרורות). However we (seemingly) cannot derive from there that נ"ש מגופו should be referred to as מועד ואינו מועד. [See ד"ה היכא.]

⁴ See מהוד"ב להמהרש"א.

⁵ טו, ב.

⁶ See מהר"ם.